

Ἄλλ' ὅσονδήποτε πρωίμως καὶ ἂν κατηργήθη τὸ παιδομάζωμα, καὶ ὅσονδήποτε ἐνοθεύθη ἔτι πρωιμώτερον, μὴ λησμονήσωμεν ὅτι ἐπὶ 2 ἑκατονταετηρίδας ἢ ἕκ χριστιανοπαίδων συγκρότησις τοῦ γενιτσαρικοῦ τάγματος ἐξετελέσθη ἀκριβῶς. Ἐὰν δὲ εἰς τὸ γεγονός τοῦτο προσθέσωμεν ὅτι ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ τὸ σῶμα συνέκειτο κατὰ μέσον ὄρον ἐκ 15 ἕως 20.000 ἀνδρῶν, ὅτι οἱ πόλεμοι ἦσαν ἀδιάκοποι, οἱ δὲ τῆς νοσηλείας καὶ θεραπείας τρόποι ἀτελεῖς, εὐλόγως δυνάμεθα νὰ περιέλθωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἔτησία ἀνάλωσις τοῦ σώματος τούτου συνεποσοῦτο τοῦλάχιστον εἰς τὸ 1/4 τῆς ὅλης δυνάμεως καὶ ὅτι ἐπομένως τὸ σύνολον τῶν ἀνδρῶν ὅσοι ἀφηρεθήσαν ἀπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς πρὸς μόνην τὴν συγκρότησιν τοῦ γενιτσαρικοῦ τάγματος ἤμπορεῖ νὰ ὑπολογισθῇ εἰς ἓν περίπου ἑκατομμύριον. Μὴ λησμονήσωμεν προσέτι ὅτι οἱ γενίτσαροι δὲν ἐνυμφεῖοντο τότε καὶ ὅτι ἦσαν οἱ κάλλιστοι καὶ ρωμαλφώτατοι τῶν παίδων. Ὅθεν τὸ ἑκατομμύριον ἐκείνο δὲν ἐξεπροσώπει τσαῦτα ἄτομα ἀλλὰ τσαῦτας οἰκογενείας, ἡ δ' ἐκ τούτου προελθοῦσα μείωσις τοῦ ὄλου χριστιανικοῦ καὶ κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ εἶναι μὲν δυσυπολόγιστος, ἀπέβη ὅμως βεβαίως ὑπέρογκος.

Ὅτι δὲ περιορίσθησαν εἰς τοὺς γενιτσαίρους οἱ ἔξιλαμισθέντες· πολλοὺ γε δεῖ. Καθὰ ἐξηγήσαμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ βιβλίῳ, διὰ πολλοὺς καὶ ποικίλους λόγους, πλείστοι καὶ ἄλλοι χριστιανοὶ μετέστησαν ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως εἰς τὰς τάξεις τοῦ μωαμεθανισμοῦ. Ὁ κυριώτατος τῶν λόγων τούτων ὑπῆρξεν ὅτι, καθ' ἃ πρὸ ὀλίγου εἶδομεν μαρτυρούμενον ὑφ' ἑνὸς τῶν πρέσβειων τῆς Ἑνετίας, ἡ ὁσμανικὴ κυβέρνησις ἀπένευε τὰ ἀνώτατα καὶ ἐπικερδέστερα τῶν ἀξιωματίων κατὰ κανόνα εἰς ὁμοθρήσκους μὲν ἀλλ' ἐκ γενετῆς χριστιανούς ὄντας ἄνδρας. Τὰ δὲ πράγματα κυροῦσι τὴν ἀλήθειαν ταύτην λαμπρῶς. Ἐκ τῶν πέντε μεγάλων βεζιρῶν τοῦ Μωάμεθ Β' 4 ὑπῆρξαν χριστιανοί, 2 μὲν, ὁ Μαχμούτ πασᾶς καὶ ὁ Ροῦμ Μεχμέτ πασᾶς, Ἕλληνας· (!) δύο δέ, ὁ Ἰσᾶκ πασᾶς καὶ ὁ Κεδῖκ Ἀχμέτ πασᾶς, Ἀλβανοί. Διότι, ὡς πρὸς τοὺς μεγάλους βεζιράς τοῦλάχιστον, τὸ σύστημα τοῦτο δὲν ἤρριξεν ἐφαρμοζόμενον εἰμὴ ἀπὸ τοῦ κατακτητοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Οἱ προδιατελέσαντες μεγάλοι βεζιρῶν, 6 τὸν ἀριθμὸν, ὑπῆρξαν Τούρκοι τὸ γένος· ἀλλ' ὁ Μωάμεθ Β', πειθόμενος ὅτι οἱ ἀλλαξοπιστοῦντες χριστιανοὶ εἶναι ἰκανώτεροι καὶ θερμότεροι ζηλωταὶ τοῦ νέου θρησκευματος καὶ τῆς νέας τῶν πραγμάτων καταστάσεως, προετίμησε πάντοτε αὐτούς, ἅμα ἠναγκάσθη νὰ καταστήσῃ ἐκποδῶν τὸν Χαλήλ πασᾶν ἕνεκα τῶν ὑπόπτων αὐτοῦ σχέσεων μετὰ τῶν ἡμετέρων. Τὸ δὲ παράδειγμα τοῦ κατακτητοῦ ἠκολούθησαν ἅπαντες οἱ μετ' αὐτὸν σουλτάνοι ἐπὶ δύο καὶ ἐπέκεινα ἑκατονταετηρίδας. Ἐπὶ Βαγιαζήτ Β' ἐγένετο αὐθις μέγας βεζιρὸς ὁ προμνημονευθεὶς Ἰσᾶκ πασᾶς, ἐκ δὲ τῶν τεσσάρων διαδόχων τούτου ὁ μὲν Λαοῦτ πασᾶς ἦτο ὡσαύτως Ἀλβανός, ὁ δὲ Χερσὲκ Ἀχμέτ πασᾶς ἦτο υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Ἐρζεγοβίνης Στεφάνου Κόσσοβιτς, δι' ὅπερ καὶ ἐπωνομάζετο Ἐρζεγογλός, ὁ δὲ Μεζὶ πασᾶς καὶ ὁ Χότζα Μουσταφᾶ πασᾶς ἦσαν Ἕλληνας ἐκ γενετῆς. Ἐπὶ Σουλεϊμάν τοῦ μεγαλοπρεποῦς, ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς δόξης τοῦ ὁσμανικοῦ κράτους, ἐκ τῶν 9 μεγάλων βεζιρῶν οἱ 8 εἶχον γεννηθῆ χριστιανοί. Ὁ Ἰβραήμ πασᾶς καὶ ὁ Σουλεϊμάν πασᾶς ἦσαν Ἕλληνας, ὁ Ἀγιάς πασᾶς, ὁ Λουφτι πασᾶς καὶ ὁ Ἀχμέτ πασᾶς Ἀλβανοί· ὁ Ρουστὲμ πασᾶς, ὁ Ἀλῆ πασᾶς καὶ ὁ ἐνδοξότερος τῶν μεγάλων βεζιρῶν Μεχμέτ Σόκολλης Σλαῦοι.

(1) Ἀλλὰ καὶ ὁ Μαχμούτ καλεῖται ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν «Μαχμούτ πασᾶς Ρουμί» (Μαχμούτ πασᾶς ὁ Ἕλληνας).

